

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bankier van de wereld, bouwer van Europa : Johan Willem Beyen 1897-1976

Weenink, W.H.

Citation

Weenink, W. H. (2005, October 12). *Bankier van de wereld, bouwer van Europa : Johan Willem Beyen 1897-1976*. Prometheus. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4404>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4404>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

LITERATUUR

A

- H.A.M. Aaftink, 'Johannes Philippus Suijling 1869-1962. Een onafhankelijk geleerde', in: Van den Bergh e.a. (red.), *Rechtsgeleerd Utrecht. Levensschetsen van elf hoogleraren uit driehonderdvijftig jaar Faculteit der Rechtsgeleerdheid in Utrecht* (Zutphen, 1986) 192-200.
- Gerard Aalders, *Eksters. De nazi-roof van 146 duizend kilo goud bij De Nederlandsche Bank* (Amsterdam, 2002).
- Konrad Adenauer, *Erinnerungen 1955-1959* (Stuttgart, 1967).
- J.M.C. Adriaansens, 'Le plus illustre des Français'. De Nederlandse ambassade in Parijs en de terugkeer van Charles de Gaulle, 1958 (Doctoraalscriptie Nieuwste Geschiedenis Katholieke Universiteit Nijmegen, 1992).
- Album Promotorum der Rijksuniversiteit Utrecht (1815-1936) en Album Promotorum der Veeartsenijkundige Hoogeschool (1918-1925)* (Leiden, 1963).
- Algemeen Dagblad, *Het ministerie Drees*, 2 september 1952. Reproductie van de serie portretten van ministers die in het Algemeen Dagblad tussen april en juni 1953 werd gepubliceerd.
- Hugo Arlman en Gerard Mulder, *Van de prins geen kwaad. Prins Hendrik & andere dossiers van Oranje* (4de druk, Amsterdam, 1988).
- Raymond Aron, *Mémoires, 50 ans de réflexion politique* (Parijs, 1983).
- Wendy Asbeek Brusse, 'Dutch-British Commercial Relations in a European Context 1945-1960', in: Nigel Ashton en Duco Hellema (red.), *Unspoken Allies. Anglo-Dutch Relations since 1780* (Amsterdam, 2001) 203-222.
- Roger Auboin, *Die Bank für Internationalen Zahlungsausgleich 1930-1955* (Bazel, 1955). Oorspronkelijk uitgegeven als deel van de reeks 'Essays in International Finance' onder de titel *The Bank for International Settlements 1930-1955* (Princeton, 1955).

B

- Carla van Baalen en Jan Ramakers (red.), *Het Kabinet Drees III. 1952-1956. Barsten in de brede basis. Deel 5 in de reeks Parlementaire geschiedenis van Nederland na 1945*. (Den Haag, 2001).
- Paolo Baffi, *The Origins of Central Bank Cooperation. The Establishment of the Bank for International Settlements* (Rome, 2002).
- Bank for International Settlements, *The Bank for International Settlements, The Bank for International Settlements and the Basle meetings*. Published on the occasion of the fiftieth anniversary, 1930-1980 (Bazel, 1980).
- J. Bank en C. Vos, *Hendrikus Colijn. Antirevolutionair* (Houten, 1989).
- Jan Bank en Maarten van Buuren, met medewerking van Marianne Braun en Douwe Draaisma, 1900. *Hoogtij van de burgerlijke cultuur* (Den Haag, 2000) 13-19.
- J.P.D. van Banning, *Traditie en mores in het Utrechtsch studentenleven* (Utrecht, 1932).
- Guus Bekooy, *Philips honderd, een industriële onderneming (1891-1991)* (Zaltbommel, 1991).
- Peter Berger, *Im Schatten der Diktatur. Die Finanzdiplomatie des Vertreters des Völkerbundes in Österreich, Meinoud Marinus Rost van Tonningen 1931-1936* (Wenen, 2000).
- G.C.J.J. van den Bergh, J.E. Spruit, M. van de Vrugt (red.), *Rechtsgeleerd Utrecht. Levensschetsen van elf hoogleraren uit driehonderdvijftig jaar Faculteit der Rechtsgeleerdheid in Utrecht* (Zutphen, 1986).
- Corrie K. Berghuis, *Geheel ontdaan van onbaatzuchtigheid. Het Nederlandse toelatingsbeleid voor vluchtelingen en displaced persons van 1945 tot 1956* (Amsterdam, 1999).
- Peter Bernstein, 'Make the Euro a Good as Gold', in: *The Wall Street Journal Europe*, 24-25 november 2000.
- E.H. van der Beugel, 'Drees als minister en minister-president', in: H. Daalder en N. Cramer (redactie), *Willem Drees* (Houten, 1988) 151-158.
- E.H. van der Beugel, 'Minister Beyen: persoonlijke herinneringen', in: *Internationale Spectator*, 14e jaargang no. 2 (februari 1991) 101-103.
- Laurens Beijen, *Familieboek Beijen/Beyen* (nog niet gepubliceerd concept).
- J.W. Beyen, *Stellingen*, 30 oktober 1918 (Utrecht, 1918).
- J.W. Beijen, *De Wet tot verruiming van het plaatselijk belastinggebied (wet van 30 december 1920, St.bl. No. 923)* (Alphen aan den Rijn, 1921).
- J.W. Beyen, 'Belastingdruk', in: *In- en Uitvoer. Handels-economisch weekblad voor Nederland en zijne koloniën*, 7e jaargang (Amsterdam, 25 januari 1922).
- J.W. Beyen, 'De groote lijnen der laatste verruiming van het plaatselijk belastinggebied', in: *Gemeentebestuur*, maandschrift der Vereeniging van Ned. Gemeenten, 2de jaargang (Alphen aan den Rijn, 28 maart 1922).
- J.W. Beyen, 'De uitgifte van schatkistpapier sedert 1 mei 1921', in: *Economisch-Statistische Berichten, algemeen weekblad voor handel, nijverheid, financiën en verkeer*, 7de jaargang, no. 336, (7 juni 1922) 499-501.
- J.W. Beyen, 'Het vertrouwen in den gulden', in: *Tijdschrift der Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel*, 90ste jaargang, no. 9 (15 september 1922) 171-173.
- J.W. Beyen, 's Rijks Schatkist' I en II, in: *De Nederlandsche Mercurius* (weekblad voor groot- en kleinbedrijf, tevens officieel orgaan van de kamers van koophandel en fabrieken), het 'niet-officieel gedeelte' van Handelsberichten van het Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid met medewerking van de

LITERATUUR

ministeries van Buitenlandsche Zaken, van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Koloniën (17 en 24 januari 1924) 81-82 en 114-115. (ondertekend met J.W.B.)

J.W. Beyen, 'De financiën van het Rijk en zijn onderdeelen', in: K.H. Beyen, J.W. Beyen, K.H. Corporaal, Th.P.J. Masthoff en J. Kunst, *De rechtskennis van den ingenieur. Eerste deel: Publiek recht* (Amsterdam, 1924).

J.W. Beyen, *Het plaatselijk belastinggebied* (Zwolle, 1926).

J.W. Beyen, 'L'or et la dépression économique', in: *Bulletin Périodique van de Société Belge et d'Expansion*, no 77 (Luik, oktober 1930) 427-433.

J.W. Beyen, 'Depressie en goudvoorraad', in: *De Telegraaf*, avondblad, 6 december 1930.

J.W. Beyen, 'Goud- en wereldeconomie', publicatie voordracht in: *Maatschappij-Belangen*, 99ste jaargang, no.2 (februari 1931) 37-40.

J.W. Beyen, *Nota in zake de oprichting van eene 'industriebank'*, 5 november 1931; in: iisg, Archief dr. J. van den Tempel (ongeordend), portefeuille 5 en archief shv, inv.nr. S 1600.

J.W. Beyen, Manuscript van een beoogde, maar niet verschenen publicatie omtrent de werking van het economisch leven, met name de conjunctuurbeweging [1931]. In ABN Amro Historisch Archief Rotterdamse Bank, inv.nr. 1550.

J.W. Beyen en anderen, 'Dutch Businessmen and Economists Appeal to the International Chamber', in: *World Trade*, (Parijs, maart 1932) 4-5.

J.W. Beyen 'Het vraagstuk van een internationalen muntstandaard', (tekst inleiding van Beyen), in: *Nederlandsch Instituut van Accountants*, no. 12 (december 1932) Verslag 23sten Accountantsdag 24 September 1932. 439-497.

J.W. Beyen, 'Le Problème de la balance internationale des paiements et la situation économique internationale des Pays-Bas', in: 'Grotius', *Annuaire international pour 1933* (Den Haag, 1933). 30-54.

J.W. Beyen, 'De stabiliteit der internationale financieele verhoudingen' (weergave toespraak van Beyen), in: *Maatschappij-Belangen, tijdschrift van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel*, 101ste jaargang, no 7 (juli 1933) 131-134.

J.W. Beyen, 'Waardevast geld I', in: *Algemeen Handelsblad*, 30 oktober 1934.

J.W. Beyen, 'Waardevast geld II', in: *Algemeen Handelsblad*, 31 oktober 1934.

J.W. Beyen, 'Waardevast geld III', in: *Algemeen Handelsblad*, 1 november 1934.

J.W. Beyen, 'Arie van Hengel †', in: *Algemeen Handelsblad*, 4 juni 1936.

J.W. Beyen, 'Arie van Hengel', in: *Mitteilungen herausgegeben von der Oesterreichischen Creditanstalt – Wiener Bankverein Wien, In memoriam*

dr. Adrianus J. van Hengel (Wenen, 1936) 16-17.

J.W. Beyen, 'Arie van Hengel', in: *In memoriam. Eenige woorden over Adrianus Johannes van Hengel* (Haarlem, 1936) 5-7.

J.W. Beyen, 'Het vraagstuk van de natuurlijke pariteitsverhouding tusschen verschillende munteenheden', in: *Economisch-Statistische Berichten*, 22ste jaargang, no. 1128, 11 augustus 1937.

J.W. Beyen, *Währungsstabilität und internationale Kapitalbewegung* – rede en discussie op een bijeenkomst van het Deutsches Institut für Bankwissenschaft und Bankwesen (Berlijn, brochure van het financiële weekblad *Die Bank*, no. 8, 1937) 1-27. (Bibliotheek De Nederlandsche Bank.)

J.W. Beyen, 'Welke zijn de oorzaken en de gevolgen van de daling van den rentestand?' Praeadvies. In: *Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek, Prae-adviezen over de vraag: Welke zijn de oor-zaken en de gevolgen van de daling van den rentestand?* (Den Haag, 1938) 2-21.

J.W. Beyen, *Ninth Annual Report to the Annual General Meeting of the Bank for International Settlements* (Bazel, mei 1939).

J.W. Beyen, 'L'Europe après la fin de la guerre', in: *La France Libre*, volume 1, no. 1, 15 november 1940, 55-59.

J.W. Beyen, 'Le système économique après la guerre', in: *La France Libre*, volume 1, no. 3, januari 1941, 236-241.

J.W. Beyen, 'Réconstruction du monde, problème psychologique', in: *La France Libre*, volume 1, no. 6, april 1941, 521-524.

J.W. Beyen, 'L'organisation de la future bataille contre le chômage', in: *La France Libre*, volume 11, no 10, 15 augustus 1941, 301-305.

J.W. Beyen, 'Het monetair accoord Nederland, België en Luxemburg', in: *Economische Berichten voor het staatsdeel Curaçao*, 1ste jaargang, nummer 7, januari 1943 [moet zijn 1944], 93-94, aldaar 94.

J.W. Beyen, 'De financieele politiek', in: A.A. van Rhijn (red.), *Nieuw Nederland. Bijdragen van buiten bezet gebied in verband met den wederopbouw van ons land* (New York, Querido, 1944) 205-224.

J.W. Beyen, 'Monetaire overeenkomsten met naburige landen', in: J. Eggens, P.Th. Six, H. Winkel en J.A. Swaab, *Nederlandsch recht in oorlogstijd. In Engeland ontstaan en toegepast* (Londen, 1945) 73-77.

J.W. Beyen, 'The International Bank for Reconstruction and Development', in: *International Affairs* (Londen, The Royal Institute of International Affairs), oktober 1948, 534-542.

J.W. Beyen, *Money in a Maelstrom* (New York, 1949).

J.W. Beyen, 'Neither Here nor There', in: *International Bank Notes*, volume 3, no. 23, 1 december 1949, 1 en 4.

J.W. Beyen, *Money in a Maelstrom* (Londen, 1951).

J.W. Beyen, *L'influence de l'esprit latin sur un pays*

LITERATUUR

Nordique. Discours prononcé le 17 avril 1953 à Paris à l'occasion du cinquante anniversaire de la Chambre de Commerce Néerlandaise en France (Amsterdam, 1953).

J.V.V. Beyen, 'In retrospectief', in: *Het Parool*, 24 september 1953.

J.V.V. Beyen, 'Het vraagstuk van de Europese eenwording', in: *Post lucundam luventutem*, orgaan van het Utrechts Universiteitsfonds, nr. 12, (juni 1954), 1-4.

J.V.V. Beyen, 'Over de Europese eenwording', in: P.M. Hommes (red.), *Nederland en de Europese eenwording* (Den Haag, 1980) 170-182, aldaar: 170, ook onder de titel 'Over de Europese integratie', in: *Internationale Spectator*, jaargang ix, nr. 9, 8 mei 1955, 259-276, aldaar: 260. (Rede J.V.V. Beyen op 21 april 1955 in het kader van de 'Leidse week voor internationale samenwerking'.)

J.V.V. Beyen, 'De Fluitende Pelikaan', in: *Algemeen Handelsblad*, 9 april 1956.

J.V.V. Beyen, 'Europe Moves Ahead' in: *Western World*, no. 8, december 1957, 47-51.

J.V.V. Beyen, 'Le rôle de l'ambassadeur', in: *Le Monde Diplomatique*, juli 1958.

J.V.V. Beyen, 'Politieke zin en problematiek der Europese integratie', in: B.V.A. Röling (red.), *Europese toenadering. Een bundel opstellen betreffende de Europese integratie* (Haarlem, 1959) 85-104.

J.V.V. Beyen, 'Beyen over Bibeb', in: *Vrij Nederland*, 6 mei 1961.

J.V.V. Beyen, '1ste Lustrum Verdragen van Rome', in: *Nieuw Europa*, februari/maart 1962, 15de jaargang, no. 2/3, 19-20.

J.V.V. Beyen, 'Een der weinigen', in: *Het Parool*, 19 september 1964.

J.V.V. Beyen, 'United Europa: Federal or Supernational', in: *Internationale Spectator*, jaargang xix (1965), nr. 7, 457-471.

Johan W. Beyen e.a. *The Economic Development of Morocco. Report of a Mission Organized by the International Bank for Reconstruction and Development* (Baltimore, 1966).

J.V.V. Beyen, 'In memoriam Willem Christiaan Posthumus Meyjes', in: *Voorpost. Tijdschrift voor de Buitenlandse Dienst* no. 16 (november 1966).

J.V.V. Beyen, *Het spel en de knikers. Een kroniek van 50 jaren* (Rotterdam, 1968).

J.V.V. Beyen, *De zin van het nutteloze. Rarekie van de 19e-eeuwse jaren der 20ste eeuw* (Rotterdam, 1970).

J.V.V. Beyen, 'Over Europese integratie', in: P.M. Hommes (red.), *Nederland en de Europese eenwording* (Den Haag, Martinus Nijhoff, 1980) 170-182. Ook in: *Internationale Spectator*, jaargang ix, nr. 9, 8 mei 1955, 259-276.

K.H. Beyen, *Een korte levensbeschrijving van Nelly Beyen 1894-1969* (1999) (niet in de handel).

Bibeb, 'Bibeb over oud-minister Beyen: Van Luns tot Balanciaga', in: *Vrij Nederland*, 29 april 1961.

I.J. Blanken, *Geschiedenis van Philips Electronics N.V. De ontwikkeling van de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken tot elektrotechnisch concern* (Leiden, 1992).

I.J. Blanken, *Geschiedenis van Philips Electronics N.V. Onder Duits beheer* (Zaltbommel, 1997).

I.J. Blanken, *Geschiedenis van Koninklijke Philips Electronics N.V. (1950-1970). Een industriële wereldfederatie* (Zaltbommel, 2002).

Elisabeth van Blankenstein, Dr. M. van Blankenstein *Een Nederlands dagbladdiplomaat 1880-1964* (Den Haag, 1999).

M. van Blankenstein, 'Het Londense Vrij Nederland', in: *Vrij Nederland*, 5 september 1964.

E.S.A. Bloemen, 'The Employers' Associations', in: Richard Griffiths, *The Netherlands and the Gold Standard* (Amsterdam, 1987) 30-46.

Arend Jan Boekestijn, 'The Omnipresent Nation State: the Formulation of Dutch Benelux Policy in the Fifties', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989) 295-319.

Melchior D. Bogaarts, 'Ressentimenten en realiteitszin in Nederland', in: Friso Wielenga (red.), *De Duitse buur. Visies uit Nederland, België en Denemarken 1945-1995* (Den Haag, 1996) 6-41.

Melchior Bogaarts, 'Aanpassing aan de feiten. Carel Godfried Willem Hendrik van Boetzelaer van Oosterhout (1946-1948)', in: Duco Hellema, Bert Zeeman en Bert van der Zwan (red.), *De Nederlandse ministers van Buitenlandse Zaken in de twintigste eeuw. Vijfde jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek in de twintigste eeuw*. (Den Haag, 1999), 164-179.

W. Bonnema, J.P. de Looft, A. Volgers, *De gemeentefinanciën (voorheen Leppinks gemeentefinanciën)*, Deel II, 4de, sterk gewijzigde druk (Alphen aan den Rijn, 1979).

H.N. Boon, 'Stikker, Dirk Uipko', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland* (Amsterdam, 1985) 536-539.

G.V.V.B. Borrie, F.M. Wibaut, *Mens en magistraat* (Assen, 1968/Den Haag, 1987).

Anne Bos, Johan van Merriënboer en Jacco Pekelder, 'Het parlement', in: Van Baalen en Ramakers, *Drees III*, (2001) 55-146.

Gérard Bossuat, 'La vraie nature de la politique européenne de la France (1950-1957)', in: Gilbert Trausch (ed.), *Die Europäische Integration vom Schuman-Plan bis zu den Verträgen von Rom* (Baden-Baden etc., 1993), 191-230.

P.J. Bouman, *Anton Philips. De mens en de ondernemer*, 2e herziene druk, (Utrecht/Antwerpen, 1966).

Andrew Boyle, *Montagu Norman. A Biography* (Londen, 1967).

J.C.E. van den Brandhof, *De besluitwetgeving van de kabinetten De Geer en Gerbrandy* (Deventer, 1986).

M.C. Brands, 'The Great War die aan ons voorbijging.

LITERATUUR

De blinde vlek in het historische bewustzijn van Nederland', in: M. Berman en J.C.H. Blom, *Het belang van de Tweede Wereldoorlog* (Den Haag, 1997) 9-20.

L. de Bree, *Gedenkboek van de Javasche Bank. 1828 – 24 januari – 1928. In opdracht van president en directeurs Twee delen.* (Wetevreden, 1928).

Willem Breedveld, 'J. Middelburg, secretaris van de ministerraad 1950-1973' (vraaggesprek), in: W. van Drimmelen e.a. (red.), *Voor de eenheid van beleid. Beschouwingen ter gelegenheid van vijftig jaar Ministerie van Algemene Zaken* (Den Haag, 1987) 238-248.

Pieter Broertjes en Jan Tromp, *De prins spreekt*, (Amsterdam, 2004).

Jan Willem Brouwer, 'Architect van de Europese Gemeenschap' Johan Willem Beyen (1952-1956)', in: Hellema e.a. (red.), *De Nederlandse ministers* (1999) 198-209.

Jan Willem Brouwer, 'Stikker, Beyen et Luns: La Politique Européenne des Pays-Bas', in: *Les Pères de l'Europe: cinquante ans après. Perspectives sur l'engagement européen* (Brussel, 2001) 123-141.

Jan Willem Brouwer, 'De Hofmansaffaire: privézaak of staatszorg?', in Jan Willem Brouwer en Peter van der Heiden (red.), *Het kabinet-Drees IV en het kabinet-Beel II (1956-1959. Het einde van de rooms-rode coalitie)* (Den Haag, 2004) 57-79.

Jan Willem Brouwer, 'Ik heb Uwe Majesteit gedurende vier jaren naar mijn beste weten gediend'. Minister Beyen tussen twee vuren in de Hofmansaffaire', in: C.C. van Baalen e.a., *Jaarboek Parlementaire Geschiedenis 2004. Het democratisch ideaal*, (Den Haag, 2004) 108-119.

S. Brouwer, *De Amsterdamsche bank, 1871-1946* (Amsterdam, 1946).

Jan Bruggeman en Aart Camijn, *Ondernemers verbonden. 100 jaar centrale ondernemingsorganisaties in Nederland* (Wormer, 1999).

I.J. Brugmans, *Begin van twee banken* (Rotterdam, 1963).

W.L. Brugsma, *Europa Europa* (Weesp, 1983).

R.J. de Bruin, *Duitsland, de basis van onze welvaart. Hans Max Hirschfeld, zijn visie op Duitsland, en zijn invloed op de formulering in 1947 van de grondslagen van de Nederlandse naoorlogse politiek ten aanzien van Duitsland*, Doctoraalscriptie Vrije Universiteit (Amsterdam, 1998).

H. Buiter, 'De moderne stad 1917-2000', in: R.E. de Bruin e.a. (red.), *Geschiedenis van de stad Utrecht 'Een paradijs vol weelde'* (Utrecht, 2000) 434-501.

Oliver Burgard, *Das gemeinsame Europa – von der politischen Utopie zum ausserpolitischen Programm. Meinungs Austausch und Zusammenarbeit pro-europäischer Verbände in Deutschland und Frankreich, 1924-1933* (Frankfurt, 2000).

Th.G.J.M. van de Burgt, *De 'Bank for International Settlements' te Bazel 1930-1948* (Amsterdam, 1997).

C

E.H. Carr, *The 20 Year's Crisis 1919-1939. An Introduction tot the Study of International Relations*, tweede editie (Londen, 1962).

Centraal Bureau voor de Statistiek, *Macroeconomische ontwikkelingen 1921-1939 en 1969-1985. Een vergelijking op basis van herziene gegevens voor het interbellum* (Den Haag, 1987) 11-12, 43-44.

Alfred D. Chandler jr., *Scale and Scope. The Dynamics of Industrial Capitalism* (Cambridge, Mass./Londen, 1990) 62-63.

Michael Charlton, *The Price of Victory* (Londen, 1983).

I. Cieraad, 'Tussen sensatie en restrictie: het ontstaan van de technische consumptiecultuur', in: J.W. Schot e.a. (red.), *Techniek in de twintigste eeuw, VII. Techniek en modernisering. Balans van de twintigste eeuw* (Zutphen, 2003), 285-308.

Piet Clement, 'The Bank for International Settlements during the Second World War', in: Foreign and Commonwealth Office, *Nazi Gold. The London Conference, 2-4 December 1997* (Londen, 1998) 43-59.

Edward H. Collins, 'The Campaign Against the B.I.S.', in zijn rubriek 'The Week in Finance' in: *Herald Tribune*, 17 juli 1944.

N. Cramer, met medewerking van A.H. Bussemaker en M.A. Rouw, 'Het Kabinet der Koningin 1841-1991. Een staatkundig-historische schets', in: Ch. Dumas en H.P.R. Rosenberg, *Het Kabinet der Koningin. Geschiedenis van het Instituut en het huis aan de Korte Vijverberg* (Den Haag, 1991) 11-57.

Jean-François Crombois, 'Camille Gutt et la création du FMI', in: *Relations Internationales*, Automne 1999, no. 99, 289-305.

D

H. Daalder, 'Drees als president van de ministerraad: ervaringen en opvattingen', in: W. van Drimmelen e.a. (red.), *Voor de eenheid van beleid. Beschouwingen ter gelegenheid van vijftig jaar Ministerie van Algemene Zaken* (Den Haag, 1987) 65-85.

Els van Daele, 'Chronologische Schets 1899-1979', in: Maria Hunink, Jaap Kloosterman en Jan Rogier (red.), *Voor Arthur Lehning. Over Buonarroti, internationale avants-gardes, Max Nettlau en het verzamelen van boeken, anarchistische ministers, de algebra van de revolutie, schilders en schrijvers* (Baarn, 1979) 419-501.

A.E. Dekker, J.G.E. Gieskes, M.G.J. de Gunst, J.P. Kruimel, W. de Leeuw, J.A. Monsma, *650 jaar belastingen in Rotterdam* (Rotterdam, 1990).

Richard H. Demuth, 'A Look Backward', in: *International Bank Notes*, vol. 15. No. 6, juni 1961, 6-11.

De Nederlandsche Bank, *Verslag van De Nederlandsche Bank n.v. over het boekjaar 1932-1933 uitgebracht in*

LITERATUUR

de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders op 30 mei 1933 (Amsterdam, 1933).

Remco van Diepen, *Voor Volkenbond en vrede. Nederland en het streven naar een nieuwe wereldorde 1919-1946* (Amsterdam, 1999).

R.E. van Ditzhuyzen, A.E. Kersten, A.L.M. van Zeeland en A.C. van der Zwan (redactie), *Tweehonderd jaar Ministerie van Buitenlandse Zaken* (Den Haag, 1998).

Documents Diplomatiques Français (DDF) 1954, II (Parijs, 1987).

Documents Diplomatiques Français (DDF) 1955, I (Parijs, 1987).

Documents Diplomatiques Français (DDF) 1955, II (Parijs, 1988).

Birgit Donker, 'Grondleggers van EG betreuren in Messina gebrek aan passie', in: *NRC Handelsblad*, 2 juni 1995.

Armand Van Dormael, Bretton Woods. *Birth of a Monetary System* (New York, 1978).

W. Drees, *Zestig jaar levenservaring* – eerste en tweede druk (Amsterdam, 1962 en 1963).

W. Driehuis, 'De ontwikkeling van de conjunctuurtheorie en het conjunctuuronderzoek in Nederland 1922-1992', in: M.M.G. Fase en I. van der Zijpp (red.), *Samenleving en economie in de twintigste eeuw* (Leiden, 1992) 191-209.

Pierre Drouin, 'Le rêve de M. Beyen', in: *Le Monde*, 6 mei 1955.

François Duchêne, Jean Monnet. *The First Statesman of Interdependence* (New York/Londen, 1994).

M.H.J. Dullaart, *Regeling of vrijheid. Nederlands economisch denken tussen de wereldoorlogen* (Albasserdam, 1984).

Michel Dumoulin en Anne-Myriam Dutrieue, *La Ligue Européenne de coopération économique (1946-1981). Un groupe d'étude et de pression dans la construction Européenne* (Bern, 1993).

Michel Dumoulin, 'Les paradoxes de la politique belge en matière de Communauté Politique Européenne (september 1952-juni 1954)', in: Gilbert Trausch (ed.), *Die Europäische Integration vom Schuman-Plan bis zu den Verträgen von Rom* (Baden-Baden etc., 1993), 349-363.

Michel Dumoulin, *Spaak* (Brussel, 1999).

J.V.V. van der Dussen, *De financiële verhouding. Een inleiding* (Den Haag, 1990).

F.J.M. Duynstee, *De kabinetsformaties 1946-1965* (Deventer, 1966).

E

Sir Anthony Eden, *The Memoirs of Sir Anthony Eden. Full Circle* (Londen, 1960).

Paul Einzig, *Appeasement before, during and after the War* (Londen, 1942).

Paul Einzig, 'Britain's Views on Bretton Woods

Institutions', in: *The Commercial & Financial Chronicle*, 14 oktober 1948, 19.

Paul Einzig, *In the Centre of Things* (Londen, 1960).

A. Ekker, 'Norm "News that is fit to print" in het licht van verleden en heden. Affaire-Hofmans nader geanalyseerd', in: *Nieuwspoortheorie*, 2 maart 1990, 7-9.

Ulrich Enders en Christoph Schawe e.a. (ed.), *Die Kabinettsprotokolle der Bundesregierung*, Band 11, 1958 (München, 2002).

Friso Endt, 'De "lift" van dr. Van Maasdijk. Een feitelijk relaas', in: *Het Parool*, 22 oktober 1956.

Enquêtecommissie Regeringsbeleid 1940-1945 verslag houdende de uitkomsten van het onderzoek; Deel 2c Neutraliteitspolitiek/vertrek van de regering. De eerste maanden in Londen (punten B.C.D. en E van het Enquêtebesluit). Verhoren. ('s-Gravenhage, 1949).

H.E. Enthoven, 'Het Corps na de eeuwwisseling', in: J. Bierens de Haan e.a. (red.), *Het Utrechtsch Studentenleven 1636-1936* (1936) 205-225.

Marcel Ermers en John Kragt, *Tussen Tradities en Tractaten. Minister Beyen en de Europese integratie 1952-1956* (Nijmegen, Doctoraalscriptie Katholieke Universiteit Nijmegen, 1988).

N.E.H. van Esveld, 'Treub, Marie Willem Frederik', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland I* (Den Haag, 1979).

F

M. van Faassen en A.E. Kersten (bewerkers), *Documenten betreffende de Buitenlandse Politiek van Nederland 1919-1945. Periode C 1940-1945. Deel VI 16 december 1942-30 juni 1943* (DBPN, C 6). Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG), Grote Serie 235. (Den Haag, 1996).

M.M.G. Fase, 'J.G. Koopmans (1900-1958): een denker over economische samenhangen en neutraal geld', in: M.M.G. Fase, M.J. 't Hooft-Welvaars, H.W. Lambers, J. Zijlstra (red.), *Neutraal Geld. Een keuze uit de geschriften van prof. mr. J.G. Koopmans* (Leiden/Antwerpen, 1982) xiii-xxxix.

M.M.G. Fase, 'Koopmans, Johan Gerbrand', in: J. Charité (red.), *Biografische woordenboek van Nederland, II* (Amsterdam, 1985) 321-322.

M.M.G. Fase, *Tussen behoud en vernieuwing. Geschiedenis van de Nederlandsche Bank 1948-1973* (Den Haag, 2000).

C. Fasseur, 'Angeren, Johannes Regnerus Maria van', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland, tweede deel* (Amsterdam, 1985) 10-11.

Cees Fasseur, *Wilhelmina. De jonge koningin* (Amsterdam, 1998).

Cees Fasseur, *Wilhelmina. Krijgshaftig in een vormeloze jas* (Amsterdam, 2001).

Cees Fasseur, *Wilhelmina. Sterker door strijd* (Amsterdam, 2002).

LITERATUUR

Gerbrand Feenstra, 'Makelaars in de delta van Simon Stevin', in: *de Volkskrant*, 31 december 1999 (gesprek met wetenschapshistoricus Klaas van Berkel).

Fifth Annual Report to the Board of Governors 1949-1950 (Washington, International Bank for Reconstruction and Development, 6 september 1950).

First Annual Report by the Executive Directors (Washington, International Bank for Reconstruction and Development, 27 september 1946).

Douglas J. Forsyth, 'Restoring International Payments: Germany and France confront Bretton Woods and the European Payments Union' (Working paper 1997/111, internet).

Fourth Annual Report to the Board of Governors 1948-1949 (Washington, International Bank for Reconstruction and Development, 13 september 1949).

A. Frankfurter, *In klinkende munt. Herinneringen van een bankier* (Amsterdam, 1961).

Herman Friedhoff, *Requiem for the Resistance. The Civilian Struggle against Nazism in Holland and Germany* (Londen, 1988).

Herman Friedhoff, 'Europa's onbezongen held: Jan Willem Beyen 1937-1976', in: *Internationale Spectator*, maart 1999, nr. 3, 155-160.

G

Gaetano Martino e l'Europa. Dalla Conferenza di Messina al parlamento Europeo (Rome, 1995).

John Kenneth Galbraith, *The Great Crash 1929*, (Londen, 1955).

Richard N. Gardner, *Sterling-Dollar Diplomacy. Anglo-American Collaboration in the Reconstruction of Multilateral Trade* (Oxford, Press, 1956).

Ronald Gase, 'De vermakelijke geschiedenis van het experiment met twee ministers van Buitenlandse Zaken in 1952, en hoe dat volkomen mislukte', in: *Vrij Nederland*, 26 maart 1988.

Pierre Gerbet, 'La "Relance" Européenne jusqu'à la conférence de Messine', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989) 61-91.

P. Geyl, 'Minister Beyen en de "Latijnse beschaving"', in: P. Geyl, *Nederlandse figuren*, deel II, (Amsterdam/Antwerpen, 1960) 11-15.

Lambert J. Giebels, *Beel, van vazal tot onderkoning. Biografie 1902-1977* (Den Haag, 1996).

John P. Glennon e.a. (ed.), *Secretary of State's Memoranda of Conversation*, November 1952-December 1954, microfilm supplement (Washington, 1992).

C. Goedhart, 'Honderd jaar openbare financiën', in: *De Economist*, 100ste Jaargang (Haarlem, 1952).

C. Goedhart, 'Anderhalve eeuw gemeentefinanciën

in ons koninkrijk', in: *Bedrijf en samenleving. Economisch-historische studies over Nederland in de negentiende en twintigste eeuw aangeboden aan prof. dr. I.J. Brugmans bij zijn aftreden als hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam* (Alphen aan den Rijn/Brussel, 1967).

José Gotovitch (red.), *Documents diplomatiques belges 1941-1960. De l'indépendance à l'interdépendance*. Tome I, Le gouvernement de Londres 1941-1944 (Brussel, 1998).

Bob de Graaff, 'Colijn: premier in de buitenlandse politiek', in: *Buitenlandse Zaken. Jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek 1994* (Den Haag, 1994) 31-55.

'Grand Chapitre Hollandais', Maastricht 15-16-17 novembre 1957, in: *Bonne table et tourisme à chaque saison. Revue trimestrielle de la gastronomie et du tourisme dans le monde*, hiver '57-'58, 16-24.

Richard T. Griffiths, 'The Common Market', in: R.T. Griffiths (red.), *The Netherlands and the Integration of Europe* (Amsterdam, 1990) 183-208.

R.T. Griffiths en H.J. Langeveld, 'Economy and Politics', in: Richard Griffiths (editor), *The Netherlands and the Gold Standard* (Amsterdam, 1987) 1-18.

R.T. Griffiths en E. Schoorl, 'The Single Issue Pressure Groups', in: Richard Griffiths, *The Netherlands and the Gold Standard* (1987) 139-164.

Richard T. Griffiths, 'The Beyen Plan', in: R.T. Griffiths (ed.) *The Netherlands and the Integration of Europe 1945-1957* (Amsterdam, 1990), 165-182.

Richard T. Griffiths, *Europe's First Constitution, The European Political Community, 1952-1954*, (Londen, 2000).

Th. Grosbois, 'De onderhandelingen van Londen voor een Benelux Douane-unie (1941-1944)', in: A. Postma e.a. (red.), *Benelux in de kijker. 50 jaar samenwerking* (Tiel, 1994) 39-69, aldaar 42.

Pierre Guillen, 'La France et la Négociation des Traités de Rome: Euratom', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989), 513-524.

Wilfried Guth, 'Europäische Integration und Soziale Marktwirtschaft', in: *Soziale Marktwirtschaft als historische Weichenstellung. Ein Festschrift zum hundertsten Geburtstag von Ludwig Erhard* (Bonn, 1997) 441-464.

Camille Gutt, *La Belgique au carrefour 1940-1944* (Parijs, 1971).

H

Sebastian Haffner, *Anmerkungen zu Hitler* (München, 1990).

Reginald J. Harrison, *Europe in Question. Theories of Regional International Integration* (Londen, 1974).

R.F. Harrod, *The Life of John Maynard Keynes* (Londen, 1951).

LITERATUUR

- Anjo G. Harryvan en Albert E. Kersten, 'The Netherlands, Benelux and the Relance Européenne 1954-1955', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989) 125-157.
- A.G. Harryvan, 'De historiografie van de Europese integratie, 1945-1985', in: V.A.F. Camphuis en C.G.J. Wildeboer Schut (red.), *Europese eenwording in historisch perspectief. Factoren van integratie en desintegratie* (Zaltbommel, 1991) 22-45.
- Anjo G. Harryvan, 'The Netherlands and the Administration of the EEC: Early Principles and Practices (1952-1965)', in: *Die Anfänge der Verwaltung der Europäischen Gemeinschaft* (Baden-Baden, 1992) 239-254.
- A.J. Harryvan, J. van der Harst, G.M.V. Mans en A.E. Kersten, 'Dutch Attitudes towards European Military, Political and Economic Integration (1950-1954)', in: Gilbert Trausch (ed.), *Die Europäische Integration vom Schuman-plan bis zu den Verträgen von Rom/The European Integration from the Schuman-plan to the Treaties of Rome* (Baden-Baden etc., 1993) 321-347.
- A.G. Harryvan, J. van der Harst en S. van Voorst (red.), *Voor Nederland en Europa. Politici en ambtenaren over het Nederlandse Europebeleid en de Europese integratie 1945-1975* (Den Haag/Amsterdam, 2001).
- Jan van der Harst, *The Atlantic Priority. Dutch Defense Policy at the Time of the European Defense Community* (Florence, 2003).
- Alden Hatch, *H.R.H. Prince Bernhard of the Netherlands. An Authorized Biography* (Londen, 1962).
- Allene Gaty Hatch, *The Best of Times* (San Jose etc., 2000).
- Annemarie van Heerikhuizen, *Pioniers van een verenigd Europa. Bovennationaal denken in het Nederlandse parlement (1946-1951)* (Amsterdam, Proefschrift Universiteit van Amsterdam, 1998).
- Heglios en Talmi, *De Fluitende Pelikaan. Spel van studenten in vijf bedrijven* (Utrecht, 1916).
- A. van der Heide, *De zaak tegen Mr. L.A. Ries, thesaurier-generaal bij het departement van Financiën. Eenige beschouwingen en kritische opmerkingen* (Den Haag, 1936).
- Peter van der Heiden en Johan van Merriënboer, 'Een kabinet zonder regeerprogram? Verkiezingen, formatie en samenstelling', in: Van Baalen en Ramakers, *Drees III* (2001), 1-54.
- J.L. Heldring, 'Beyen: wonderkind en "total success"', in: *Nieuwe Rotterdamse Courant*, 27 mei 1969.
- J.L. Heldring 'Balluseck, Daniel Johannes von', in: *Biografisch Woordenboek van Nederland, III* (Den Haag, 1989) 25-27.
- J.L. Heldring, 'Ik herinner mij ... IV', in: *NRC Handelsblad*, 20 augustus 1999.
- Duco Hellema, *Buitenlandse politiek van Nederland* (Utrecht, 1995).
- P.E. de Hen, *Actieve en re-actieve industriepolitiek in Nederland. De overheid en de ontwikkeling van de Nederlandse industrie in de jaren dertig en tussen 1945 en 1950* (Amsterdam, 1980).
- Paul Hendrix, *Henri Deterding. De Koninklijke, de Shell en de Rothschilds* (Den Haag, 1996).
- E.W.A. Henssen, *Een welmenend cynicus. Opkomst, val en eerherstel van Mr. L.A. Ries* (Amsterdam, 1997).
- J.J. van Herpen, 'Vogt, Willem', in: J. Charité (red.), *Biografisch Woordenboek van Nederland I* (Den Haag, 1979) 624-625.
- J.H.J. van den Heuvel, *Nationaal of verzuimd. De strijd om het Nederlandse omroepbestel in de periode 1923-1947* (Baarn, 1976).
- Charles Higham, *Trading with the Enemy. An Exposé of the Nazi-American Money Plot 1933-1949* (New York, 1993).
- H.M. Hirschfeld, 'De Nederlandsche Handelspolitiek', in: *Economie, tijdschrift voor Algemeen Economische Bedrijfs-Economische en Sociale vraagstukken*, 1e jaargang, no. 4 (januari 1936) 177-181.
- H.M. Hirschfeld, *Actieve Economische politiek in Nederland in de jaren 1929-1934* (Amsterdam etc., 1946).
- H.M. Hirschfeld, 'Mr. L.J.A. Trip als circulatiebankpresident', in: *Economie, tijdschrift voor Algemeen Economische Bedrijfs-Economische en Sociale Vraagstukken*, 11e jaargang, Aflevering 6 (Tilburg, maart 1947) 254.
- H.M. Hirschfeld, *Herinneringen uit de jaren 1933-1939* (Amsterdam/Brussel, 1959).
- L.J. Hijmans van den Bergh, 'Utrechtsch Studenten Tooneel', in: J. Bierens de Haan e.a. (red.), *Het Utrechtsch Studentenleven 1636-1936* (1936) 307-322.
- Eric Hobsbawm, *Age of Extremes. The Short Twentieth Century 1914-1991* (Londen, 1999).
- 'Holland's Persistent Crisis', in: *Foreign Report*, 4 oktober 1956, 4-5.
- J. Keith Horsefield, *The International Monetary Fund 1945-1965. Twenty Years of International Monetary Cooperation. Volume I: (Washington, 1969).*
- J. Keith Horsefield, *Annals of the Fund 1945-1965* (Washington – interne publicatie Internationaal Monetair Fonds – 1969).
- P.H.J.M. Houben, *De Raad van Ministers in de Europese Gemeenschappen* (Den Haag, 1963).
- Johannes Houwink ten Cate, *De mannen van de daad en Duitsland, 1919-1939. Het Hollandse zakenleven en de vooroorlogse buitenlandse politiek* (Den Haag, 1995).
- J. Huizinga, *In de schaduwen van morgen. Een diagnose van het geestelijk lijden van onzen tijd*, achtste druk (Haarlem, 1951; eerste druk 1935).
- J. Huizinga, *Homo Ludens*, achtste druk (Groningen, 1985; eerste druk 1938).

LITERATUUR

- I**
- Is een internationale circulatiebank mogelijk? Rapport eener commissie ingesteld door de Nederlandsche Organisatie voor de Internationale Kamer van Koophandel (Den Haag, december 1934).
- In Memoriam. Eenige woorden over Adrianus Johannes van Hengel 4 april 1886 – 3 juni 1936 (Haarlem, 1936).
- D.H.C. Ittmann e.a. (red.), *Een eeuw U.S.T. Gedenkboek ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Utrechtsch Studenten Tooneel* (Buren, 1979).
- J**
- Erin E. Jacobsson, *A Life for Sound Money. Per Jacobsson. His Biography* (Oxford, 1979).
- W. de Jager, 'Bescherming van het Nederlandsche vermogen buiten vijandelijk gebied', in: Eggens e.a., *Nederlandsch recht in oorlogstijd* (Londen, 1945) 44-53.
- J.L. de Jager, 'De harde leerschool, 1914-1950', in: Joh. De Vries, Wim Vroom, Ton de Graaff (red.), *Wereldwijde bankieren. ABN AMRO 1824-1999* (Amsterdam, 1999).
- Harold James, *International Monetary Cooperation since Bretton Woods* (Washington, 1996).
- John Jansen van Galen en Herman Vuijsje, *100 jaar Drees, wethouder van Nederland* (Houten, 1988).
- J.M. Jekel, 'De lustrumvieringen van de Utrechtse Universiteit', in: *Utrechtse Historische Cahiers*, jaargang 18 (1997), nr. 1 (Universitaire folklore en rituelen. Symposium van de vakgroep geschiedenis van de Universiteit Utrecht op 21 juni 1996), 69-78.
- J.M. Jekel, 'Frits Coers (1870-1937) eeuwige student en strijder voor het Nederlandse lied', in: *Utrechtse biografieën*, deel 4 (Utrecht, 1997) 56-59.
- James Joll, *Europe since 1870. An International History* (1976; Harmondsworth, 1984).
- L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog IV, mei '40 – maart '41, tweede helft* (Den Haag, 1972).
- L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog IX, Londen, eerste helft* (Den Haag, 1979).
- L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog IX, Londen, tweede helft* (Den Haag, 1979).
- J. Jonker, 'Waterdragers van het kapitalisme; nevenfuncties van Nederlandse bankiers en de verhouding tussen bankwezen en bedrijfsleven, 1910-1940', in: *Jaarboek voor de geschiedenis van bedrijf en techniek VI* (Utrecht, 1989) 158-190.
- J.P.B. Jonker, 'Hengel, Adrianus Johannes van (1886-1936)', in: *Biografisch Woordenboek van Nederland* (Den Haag, digitaal, 2004).
- Arendo Joustra, 'Messina was een groot feest', in: *Elsevier*, 3 juni 1995, 17-19.
- Jacob J. Kaplan en Günther Schleiminger, *The European Payments Union. Financial Diplomacy in the 1950s* (Oxford, 1989).
- K**
- Devesh Kapur, John Lewis en Richard Webb, *The World Bank, Its First Half Century* (Washington, 1997).
- C.F. Karsten, 'Woltersom, Herman Louis (Sam)', in: J. Charité (red.), *Biografisch Woordenboek van Nederland II* (Amsterdam, 1985) 631-633.
- F.A.G. Keesing, *De conjuncturele ontwikkeling van Nederland en de evolutie van de economische overheidsbeleid 1918-1939* (Nijmegen, 1978 – oorspronkelijk 1947).
- F.A.G. Keesing, Bretton Woods. Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt van buitengewoon hoogleraar in de leer van het geld, het krediet en de internationale economische betrekkingen aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam op 9 juni 1947. (Amsterdam, 1947).
- Hans Keller, 'Over Oranje schrijf je nu eenmaal niet. Daniel Schorr en de affaire Hofmans', in: *Vrij Nederland*, 19 december 1998.
- C. Kemp e.a. (red.), *Van kookschool tot hogeschool, van Haagse Kookschool via Huishoudschool Laan van Meerdervoort en Akademie 'De Laan' tot Haagse Hogeschool* (Utrecht, 1988).
- Albert E. Kersten (red.), *Het dagboek van dr. G.H.C. Hart. Londen mei 1940 – mei 1941* (Den Haag, 1976).
- A.E. Kersten en A.F. Manning (bewerkers), *Documenten betreffende de buitenlandse politiek van Nederland, 1919-1945. Periode C 1940-1945, Deel II, 1 november 1940 – 31 mei 1941*. (DBPN, C 2) Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG) Grote Serie 160 (Den Haag, 1977).
- A.E. Kersten en A.F. Manning (bewerkers) met medewerking van T.J.B.M. Duynstee, *Documenten betreffende de buitenlandse politiek van Nederland 1919-1945. Periode C 1940-1945, Deel III, 1 juni – 7 december 1941*. (DBPN, C 3) Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG) Grote Serie 172 (Den Haag, 1980).
- A.E. Kersten en A.F. Manning (bewerkers) met medewerking van T.J.B.M. Duynstee, *Documenten betreffende de buitenlandse politiek van Nederland 1919-1945. Periode C 1940-1945, Deel IV 8 december 1941 – 30 juni 1942*. (DBPN, C 4) Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG) Grote Serie 188 (Den Haag, 1984).
- A.E. Kersten en A.F. Manning (bewerkers), *Documenten betreffende de Buitenlandse Politiek van Nederland 1919-1945. Periode C 1940-1945 Deel V 1 juli – 15 december 1942*. (DBPN, C 5) Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG) Grote Serie 203 (Den Haag, 1987).
- Albert Kersten, *Buitenlandse Zaken in ballingschap. Groei en verandering van een ministerie 1940-1945* (Alphen aan den Rijn, 1981).
- A.E. Kersten, *Maken drie kleinen een grote? De politieke invloed van de Benelux 1945-1955* (Bussum, 1982).
- Albert E. Kersten, 'Nederland en België in Londen,

LITERATUUR

- 1940-1944. Werken aan de na-oorlogse betrekkingen', in: *Acta, Colloquium over de geschiedenis van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen tussen 1915 en 1945, Colloque historique sur les relations Belgo-Neerlandaises entre 1815 et 1945, Brussel/Bruxelles 10-12/12/1980* (Gent, 1982) 495-520.
- Albert E. Kersten, 'Nederlandse opvattingen over Europese economische samenwerking na de Tweede Wereldoorlog, 1940-1945', in: *Jaarboek 1986-1987 Buitenlandse Zaken* (S-Gravenhage, 1987) 154-166.
- A.E. Kersten, 'Kleffens, Eelco Nicolaas van', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland*, derde deel (Den Haag, 1989) 330-333.
- A.E. Kersten, 'Oorsprong en inzet van de Nederlandse Europese integratiepolitiek', in: E.S.A. Bloemen (red.), *Het Benelux-effect, België, Nederland en Luxemburg en de Europese integratie, 1945-1957* (Amsterdam, 1992) 1-13.
- A.E. Kersten, 'Politieke aspecten van de Benelux-samenwerking: wisselwerking tussen interne opbouw en internationale machtsvorming 1944-1958', in: A. Postma en anderen (red.), *Benelux in de kijker, 50 jaar samenwerking* (Tiel, 1994) 79-90.
- Albert Kersten, 'Koningin Wilhelmina en president F.D. Roosevelt: een persoonlijke briefwisseling, 1939-1945', in: D.A. Hellema, C. Wiebes en B. Zeeman (red.), *Jaarboek Buitenlandse Zaken. Jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek 1994* (Den Haag, 1994) 111-126.
- A.E. Kersten, 'Broek, Johannes van den', in: J. Charité en A.J.C.M. Gabriëls (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland*, vierde deel (Den Haag, 1994) 68-69.
- Albert E. Kersten, 'Die Aussen- und Bündnispolitik der Niederlande 1940-1955', in: *Nationale Aussen- und Bündnispolitik der NATO-Mitgliedsstaaten* (München, 2000) 153-175.
- A.E. Kersten (bewerker) m.m.v. Eric Th. Mos, *Londense Dagboeken van Jhr. mr. O.C.A. van Lidth de Jeude*. Band 1, 1940-1942 (Den Haag, 2001).
- John Maynard Keynes, *The Economic Consequences of the Peace* (Londen, 1920).
- J.M. Keynes, 'Het toekomstig economisch leven', in: *De Telegraaf*, 12 oktober 1930.
- J.M. Keynes, 'De economische depressieperiode', in: *De Telegraaf*, 20 december 1930.
- J.M. Keynes, 'De huidige depressieperiode', in: *De Telegraaf*, 21 december 1930.
- John Maynard Keynes, *The General Theory of Employment, Interest and Money* (New York, 1936).
- J.G. Kikkert, *Crisis op Soestdijk* (Breda, 1996).
- J.G. Kikkert, *Juliana, een vorstelijk leven* (Utrecht, 1999).
- Charles P. Kindleberger, *A Financial History of Western Europe* (Londen, 1984).
- E.N. van Kleffens, *Belevenissen 1984-1940* (Alphen aan den Rijn, 1980).
- E.N. van Kleffens, *Belevenissen 1940-1958* (Alphen aan den Rijn, 1983).
- P.V. Klein, 'Depressie en beleid tijdens de jaren dertig. Kanttekeningen bij de ontwikkelingen van de Nederlandse volkshuishouding in de jaren dertig', in: J. van Herwaarden (red.), *Lof der historie. Opstellen over geschiedenis en maatschappij* (Rotterdam, 1973) 287-335.
- P. Klein, *Een ondernemer in de politiek: Paul Rijkens (1888-1965) en de Nieuw-Guinea kwestie* (niet gepubliceerd manuscript).
- Hein Klemann, 'Colijns marionet op het Plein. Jacob Adriaan Nicolaas Patijn (1937-1939)', in: Duco Hellema, Bert Zeeman en Bert van der Zwan (red.), *De Nederlandse ministers van Buitenlandse Zaken in de twintigste eeuw. Vijfde jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek in de twintigste eeuw* (Den Haag, 1999) 126-137.
- Wim Klinkenberg, *Prins Bernhard, een politieke biografie* (Amsterdam, 1979).
- Ben Knapen, *De lange weg naar Moskou. De Nederlandse relatie tot de Sovjet-Unie, 1917-1942* (Amsterdam/Brussel, 1985).
- Jannetje Koelewijn, 'Bij Keynes liep niemand naar binnen', in: *NRC Handelsblad*, 28 augustus 1999, gesprek met J.J. Polak, lid van de Nederlandse delegatie in Bretton Woods.
- J.G. Koopmans, 'Geldvoorziening en economisch evenwicht. Een bijdrage tot de problemen van neutraal geld en managed currency', in: M.M.G. Fase, M.J. 't Hooft-Welvaars, H.W. Lambers, J. Zijlstra (red.), *Neutraal Geld* (1982) 29-205.
- W.L. Korthals Altes, 'Een gentlemen's disagreement. Het geschil tussen De Nederlandsche Bank en De Javasche Bank in de jaren 1922-1924 over de uitkering van goudwinsten', in: *Economisch- en historisch jaarboek*, uitgegeven door de vereniging Het Nederlandsch Economisch-historisch Archief, Vijftigste deel (Amsterdam, 1987).
- E.H. Kossmann, 'Romeins Breukvlak en de Nederlandse geschiedenis', in: *Bijdragen en mededelingen betreffende de geschiedenis der Nederlanden*, 106e jaargang, IV, 1991, 652-658.
- Jochen Kraske met anderen, *Bankers with a Mission. The Presidents of the World Bank, 1946-91* (Oxford, 1996).
- Eduard Kubu, 'Czechoslovak Gold Reserves and Their Surrender to Nazi Germany', in: Foreign and Commonwealth Office, *Nazi Gold. The London Conference 2-4 December 1997* (Londen, 1998) 245-248.
- P. Kuin, 'P. Rijkens, Rotterdam, 14 september 1888 - Amsterdam, 19 april 1965', in: *Economisch-Historisch Jaarboek. Bijdragen tot de Economische Geschiedenis van Nederland*. Dertigste deel (Den Haag, 1965) 338-340.
- Hans Jürgen Küsters, 'The Federal Republic of Germany and the EEC-Treaty', in: Enrico Serra (red.), //

LITERATUUR

Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma (Brussel etc., 1989), 495-506.

Hanns Jürgen Küsters, 'Zwischen Vormarsch und Schlagenfall. Das Projekt der Europäischen Politischen Gemeinschaft und die Haltung der Bundesrepublik Deutschland (1951-1954)', in: Gilbert Trausch (ed.), *Die Europäische Integration vom Schuman-Plan bis zu den Verträgen von Rom* (Baden-Baden etc., 1993) 259-293.

Jan Kuijk, Ruud Verdonck en Rob Schouten (samenstellers), *Het Genootschap. Eerste handboek voor nutteloze kennis* (Amsterdam, 1992).

L

Jean Lacouture, *Pierre Mendès France* (Parijs, 1981).

Jean Lacouture, *De Gaulle II. Le politique 1944-1959* (Parijs, 1985).

Horst Lademacher, *Zwei ungleiche Nachbarn. Wege und Wandlungen der deutsch-niederländischen Beziehungen im 19. und 20. Jahrhundert* (Darmstadt, 1989).

Herman Langeveld, *Dit leven van krachtig handelen. Hendrikus Colijn 1869-1944. Deel Een: 1869-1933* (Amsterdam, 1998).

Herman Langeveld, *Schipper naast God. Hendrikus Colijn 1869-1944* (Amsterdam, 2004).

Emile van Lennep, *In de wereldeconomie. Herinneringen van een internationale Nederlander* (Leiden, 1991).

Lever Brothers & Unilever Limited, *The Problem of Unemployment. A Paper by Lever Brothers & Unilever Limited* (Londen, 1943).

Maarten van der Linde, *Het visioen van Eijkman. Dr. J. Eijkman, de Amsterdamse Maatschappij voor Jongemannen en de vernieuwing van Nederland 1892-1945* (Hilversum, 2003).

J. Linthorst Homan, 'Wat zijt ghij voor een vent', levensherinneringen (Assen, 1974).

Jasper Loots, *Didymus Beaufort. Een pater in politics* (Doctoraalscriptie Katholieke Universiteit Nijmegen, 1996) 57-58, 47-48.

Wilfried Loth, *Der Weg nach Europa. Geschichte der europäischen Integration 1939-1957* (Göttingen, 1990).

N.P. Ludlow, 'Too Close a Friend? The Netherlands and the First British Application to the EEC, 1961-1963', in: Nigel Ashton en Duco Hellema (red.), *Unspoken Allies. Anglo-Dutch Relations since 1780* (Amsterdam, 2001) 223-239.

Geir Lundestad, *'Empire' by integration* (Oxford, 1998).

Luns: 'ik herinner mij...' Vrijmoedige herinneringen van Mr. J.M.A.H. Luns zoals verteld aan Michel van der Plas (Den Haag, 1974).

M

Arthur Maandag, 'Oorlog op Soestdijk', in: *Haarlems Dagblad*, 'Zaterdag Bijvoegsel', 18 december 1993.

A.W.R. Mackay, 'Londen 1940', in: *Orgaan van de Ontwikkelings- en Ontspanningsvereniging 'De Nederlandsche Bank'* 1, no. 7, (1946).

Thoman Mann, *Roem en verliefdheid. Dagboeken 1949-1955*. Gekozen, vertaald en geannoteerd door Paul Beers (Amsterdam/Antwerpen, 1999).

A.F. Manning (red.), m.m.v. A.E. Kersten, *Documenten betreffende de buitenlandse politiek van Nederland 1919-1945. Periode C 1940-1945. Deel 1, 10 mei - 31 oktober 1940* (DBPN, C 1) Rijks Geschiedkundige Publicatiën (RPG) Grote Serie 157 (Den Haag, 1976).

A.F. Manning en P.W. Klein, met medewerking van J. Bank en anderen, *Nederland rond 1900* (Amsterdam, 1993).

G.M.V. Mans, 'Ideas of Netherlands Exiles on the Postwar International Order', in: Walter Lipgens (red.), *Documents on the History of European Integration*, volume 2 Plans for European Union in Great Britain and in Exile 1939-1945 (Berlijn/New York, 1986) 451-457.

Robert Marjolin, *Le travail d'une vie: mémoires 1911-1986* (Parijs, 1986).

Edward S. Mason en Robert E. Asher, *The World Bank since Bretton Woods* (Washington, 1973).

H. Mees (verzorger), *Herinneringen van Mr. W.C. Mees (1882-1970)* (Rotterdam, 1999).

Pierre Mendès France, *Oeuvres Complètes III. Gouverner c'est choisir 1954-1955* (Parijs, 1986).

Marcel Metz, *Ze zullen weten wie ze voor zich hebben. Anton Philips 1874-1951* (Amsterdam, 2004).

J.W.H. Meijer, *Kleine historie van De Bilt en Bithoven* (Bunnik, 1995).

'Microphone Missionary', in: *Time*, 14 april 1952, 36-40.

Raymond F. Mikesell, *The Bretton Woods Debates: a Memoir. Essays in International Finance* no. 192 (Princeton, Department of Economics, Princeton University, maart 1994).

Alan S. Milward, *The European Rescue of the Nation-State* (tweede druk, Londen, 1995).

'Minister Beyen. Geen gevel zonder huis er achter. Excellenties onder vier ogen', in: *Wereldkroniek*, 7 februari 1953.

David Mitrany, *A Working Peace System. An Argument for the Functional Development of International Organization* (Londen, 1943).

David Mitrany, *The Functional Theory of Politics* (Londen, 1975).

René Moerland, 'Wij moeten ons lot als volk in eigen hand nemen', in: *NRC Handelsblad*, 14-3-2005.

Donald Moggridge (ed.), *The Collected Writings of John Maynard Keynes*, volume xxvi, *Activities 1941-1946. Shaping the Post-War World, Bretton Woods and Reparations* (Houndmills, 1980).

J.H. Molegraaf, *Boeren in Brussel. Nederland en het*

LITERATUUR

Gemeenschappelijk Europees Landbouwbeleid 1958-1971 (Proefschrift Universiteit Utrecht, 1999).

Jean Monnet, *Mémoires* (Parijs, 1988).

J.A. Monsma, *Toetsing van belastingverordeningen en gemeentelijke autonomie* (Deventer, 1999).

J. Mooij, *Denken over welvaart. Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde 1849-1994* (Utrecht, 1994).

FG. Moquette, *Van BEP tot BEB. De aanpassing van de bestuurlijke structuren aan de ontwikkelingen van de buitenlandse economische betrekkingen in Nederland sinds 1795* (Proefschrift Universiteit Leiden, 1993).

Andrew Moravcsik, *The Choice for Europe. Social Purpose and State Power from Messina to Maastricht* (New York, 1998).

'Mrs. R', in: *Time*, 7 april 1952, 28-31.

Gerard Mulder en Paul Koedijk, *Léés die krant! Geschiedenis van het naoorlogse Parool*, tweede druk (Amsterdam, 1996).

N

Top Naeff, 'Dramatische Kroniek', in: *De Groene Amsterdammer*, 8 juli 1916.

H.J. Neuman, 'Herinnering aan Beyen (†)', in: *De Tijd*, 7 mei 1976.

'New Styles in Economic Union', in: *The Economist*, 14 maart 1953, 712-713.

O

Robert W. Oliver, *International Economic Cooperation and the World Bank* (tweede druk, Londen, 1977).

P

Jan Paulussen, J.W. Beyen. *Een reconstructie van zijn engagement met Europese economische integratie* (interne studie Philips Company Archives pca, 2000).

Pelegrinus, *Voor Buitenlandse Zaken met de koffers op stap. Soms tijds ondiplomatieke herinneringen* (Rotterdam, 2000).

W.M. Peletier, 'Suijling, Johannes Philippus', in: J. Charité (red.), *Biografisch Woordenboek van Nederland I* (Den Haag, 1979) 569-571.

Michael Persson, 'Leuke toestellen voor de mensen', in: *de Volkskrant*, 15 juni 2002 (uitspraak van Onno de Wit).

Jacques J. Polak, 'Financial Relations between the Netherlands and Belgium: 1943 to 1993', in: Age Bakker, Henk Boot, Olaf Slijpen, Wim Vanthoor (red.), *Monetary Stability through International Cooperation, Essays in Honour of André Szász* (Amsterdam, 1994) 183-199.

S. Posthuma, 'Enige beschouwingen over de Europese Betalingsunie', in: *De Economist Honderdste Jaargang* (Haarlem, 1952) 241-271.

H.C. Posthumus Meyjes, *De Enquêtecommissie is van oordeel. Een samenvatting van het parlementaire*

onderzoek naar het regeringsbeleid in de oorlogsjaren (Arnhem/Amsterdam, 1958).

W.C. Posthumus Meyjes, 'De nieuwe richting in het Middenstandsbankwezen', in: *Bedrijfshistorisch Archief ING*, collectie beleidsarchief NMB, zonder datum.

Proceedings and Documents of the United Nations Monetary and Financial Conference, Bretton Woods, New Hampshire, July 1-22, 1944. Vol. 1 (Washington, 1948).

'Projet de procès-verbal de la réunion de Ministers des Affaires Étrangères des États membres de la C.E.C.A.', in: Gaetano Martino e l'Europa. *Dalla Conferenza di Messina al parlamento Europeo* (Rome, 1995) 138-164.

G. Puchinger (ed.), *Dr. Jelle Zijlstra. Gesprekken en Geschriften* (Naarden, 1978).

G. Puchinger, *Colijn en het einde van de coalitie. II. De geschiedenis van de kabinetsformaties 1925-1929* (Kampen, 1980).

G. Puchinger, *Ontmoetingen met de jaren dertig. Deel I* (Zutphen, 1982).

Q

G. Quispel, 'Zij was vóór de vrede... Koningin Juliana en Greet Hofmans', in: *Bres*, nummer 205, december 2000/januari 2001, 18-23.

R

Gezien, gehoord... geschreven door Dr. E. van Raalte, tussen 1916 en 1972 (Zwolle, 1972) 269-273.

'Resolutie aangenomen op 10 september 1952 door de zes Ministers van Buitenlandse Zaken van de landen, die deel uitmaken van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, betreffende het verlenen van een opdracht voor de uitwerking van een ontwerp-verdrag tot instelling van een Europese Politieke Gemeenschap', in: *Jaarboek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken 1952/1953* (Den Haag, 1953) 228-229.

Thomas Reveille, *The Spoil of Europe. The Nazi Technique in Political and Economic Conquest* (Londen, Allen & Unwin, 1942). [Eerste Amerikaanse uitgave in 1941]

Henri Rieben, 'Un sentier suisse', in: *Témoignages à la mémoire de Jean Monnet* (Lausanne, 1989) 413-460.

Paul Rijkens, *Handel en wandel. Nagelaten gedenkschriften 1888-1965* (Rotterdam, 1965)

Wim Roobol, 'Aristide Briand's Plan: The Seed of European Unification', in: Menno Spiering en Michal Wintle, *Ideas of Europe since 1914. The Legacy of the First World War* (Houndmills, 2002) 32-46.

Ger van Roon, *Kleine landen in crisistijd. Van Oslostaten tot Benelux 1930-1940* (Amsterdam/Brussel, 1985).

G. van Roon, 'Toenadering in golven. De voorgeschiedenis van de Benelux', in: A. Postma en anderen

LITERATUUR

- (red.), *Benelux in de kijker. 50 jaar samenwerking* (Tiel, 1994) 13-37.
- Robert Rothschild, *Un Phénix nommé Europe. Mémoires 1945-1995* (Brussel, 1997).
- Rotterdamsche Bankvereniging, *Rotterdamsche bank thans Rotterdamsche bankvereniging. 1 October 1863-1943* (Rotterdam, 1943).
- Éric Roussel, *Jean Monnet 1888-1979* (Parijs, 1996).
- L.M. Rutgers van Rozenburg, 'Utrechtsche Studenten Weerbaarheid', in: Bierens de Haan e.a. (red.), *Het Utrechtsch Studentenleven* (1936) 302-305.
- M.H.J. C. Rutten, 'Dibattito', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989) 159-191.
- S**
- Walter H. Salzmann, *Herstel, wederopbouw en Europese samenwerking. D.P. Spierenburg en de buitenlandse economische betrekkingen van Nederland 1945-1952* (Den Haag, 1999).
- N.C.F. van Sas (red.), *De kracht van Nederland* (Haarlem, 1991).
- H.J. Scheffer, *November 1918. Journaal van een revolutie die niet doorging* (Amsterdam, 1968).
- M.G. Schenk en Magdaleen van Herk, *Juliana, vorstin naast de rode loper* (Amsterdam/Brussel, 1980).
- E.L.C. Schiff, *Van Plein tot Apenrots. Ambtenaar van de Buitenlandse Dienst* (Amsterdam, 2005).
- Henry Schloss, *The Bank for International Settlements. An Experiment in Central Bank Cooperation* (Amsterdam, 1958).
- Henry H. Schloss, 'The Bank for International Settlements', in: *The Bulletin* no. 65-66 (New York University, Graduate school of Business Administration, september 1970) 1-49.
- J.J.R. Schmal, 'Op glad ijs. Wat bedoelde mr. Beyen met christelijke beginselen?', in: *De Telegraaf*, 16 januari 1953.
- Rolf Schneider, *Europas Einigung und das Problem Deutschland. Voorgesichte und Anfänge* (Frankfurt etc., 1999).
- Daniel Schorr, *Staying Tuned. A Life in Journalism* (New York, 2001).
- E.J.H. Schrage, *Zur Lippe-Biesterfeld. Prinses Armgard, prins Bernhard en hun houding tegenover nazi-Duitsland* (Amsterdam, 2004).
- K.M. Schreiner; J.W. Beyen, grondlegger van de EG, overleden', in: *NRC Handelsblad*, 30 april 1976.
- J.V.V. Schulte Nordholt, *Triomf en tragiek van de vrijheid. De geschiedenis van de Verenigde Staten van Amerika* (Amsterdam, 1985).
- H.-P. Schwarz, 'Federating Europe – But How?', in: P.M. Hommes (ed.), *Nederland en de Europese eenwording* (Den Haag, 1980) 83-151.
- Second Annual Report to the Board of Governors for the Year Ended June 30* (Washington, International Bank for Reconstruction and Development, 11 september 1947).
- M. Sie Dhian Ho, 'Federatiekampioen of trouwe bondgenoot. Het Nederlandse beleid ten aanzien van de Europese en Atlantische samenwerking', in: R.E. van Ditzhuyzen e.a. (red.), *Tweehonderd jaar Ministerie van Buitenlandse Zaken* (Den Haag, 1998).
- Robert Skidelsky, *John Maynard Keynes. II The Economist as Saviour 1920-1937* (Londen, 1992).
- Robert Skidelsky, *John Maynard Keynes. III Fighting for Britain, 1937-1946* (Londen, 2000).
- W. Slagter, 'Vries [Czn.] Simon de', in: J. Charité en A.J.C.M. Gabriëls (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland v* (Den Haag, 1994).
- R. Slot, 'Coenraad Alexander Verrijn Stuart (1965-1948). Een volbloed "Oostenrijker" en een onvervalste liberaal', in: G.C.J.J. van den Bergh e.a. (red.), *Rechts-geleerd Utrecht. Levensschetsen van elf hoogleraren uit driehonderdvijftig jaar Faculteit der Rechtsgeleerdheid in Utrecht* (Zutphen, 1986) 178-190.
- Arthur L. Smith jr., *Hitler's Gold. The Story of the Nazi War Loot* (Oxford, New York, München, 1989).
- Jean-Charles Snoy et d'Oppuers, 'Le rôle du Benelux dans la relance Européenne en 1955', in: *Belgisch buitenlands beleid en internationale betrekkingen. Liber Amicorum Professor Omer De Raeymaeker* (Leuven, 1978) 227-233.
- J.-Ch. Snoy et d'Oppuers, 'Dibattito', in: Enrico Serra (red.), *Il Rilancio dell'Europa e i Trattati di Roma* (Brussel etc., 1989) 281-311.
- Georges-Henri Soutou, 'George Bidault et la construction européenne 1944-1954', in: Serge Berstein, Jean-Marie Mayeur en Pierre Milza, *Le MRP et la construction européenne* (Parijs, 1993) 197-230.
- Paul-Henri Spaak, 'La Relance Européenne', in: *Bulletin de la Société Belge d'Études et d'Expansion*, no. 169, (januari/februari 1956) 132-153.
- Paul-Henri Spaak, *Combats Inachevés*, Deel I, *De l'Indépendance à l'Alliance* (Parijs, 1969).
- Paul-Henri Spaak, *Combats Inachevés*, Deel II, *De l'espoir aux déceptions* (Parijs, 1969).
- René Steenhorst en Frits Huis, *Joseph Luns, biografie* (Amsterdam, 1985).
- R.J.J. Stevens, L.J. Giebels, P.F. Maas (redactie), *De formatiedagboeken van Beel 1945-1973. Handboek voor formateurs* (Den Haag, 1994) 79.
- D.U. Stikker, *Memoires. Herinneringen uit de lange jaren waarin ik betrokken was bij de voortdurende wereldcrisis* (Rotterdam/Den Haag, 1966).
- J. Stoffer, *Het ontstaan van de NMB. De geschiedenis van haar voorgangers in de jaren 1900 tot 1927* (Deventer/Amsterdam, 1986).
- I.F. Stone, 'Keynes, Once a Heretic, Seer of Money Parley', in: *PM*, 7 juli 1944.
- I.F. Stone, 'Big Bankers Plot to Wreck Money Conference. British and u.s. Financiers Want Nazi-

LITERATUUR

- Dominated bis Kept Alive', in: *PM*, 16 juli 1944.
 Studie-Groep voor Reconstructie Problemen, *Rapporten 1ste reeks* (Londen)1.
 Studie-Groep voor Reconstructie Problemen, 'Economische Groepvorming', maart 1943, in: Studie-Groep, *Rapporten 1ste reeks* (Londen) 37-55.
 Studie-Groep voor Reconstructie Problemen, 'De Organisatie der Statengemeenschap', mei 1943 in: Studie-Groep, *Rapporten 1ste reeks* (Londen) 7-36.
 Studie-Groep voor Reconstructie Problemen, 'Het Reparatievraagstuk'. '(a) Schade en Schadevergoeding', juli 1942 en '(b) Richtlijnen inzake het Opleggen van Reparatie Verplichtingen', maart 1944, in: Studie-Groep, *Rapporten 2de reeks* (Londen) 3-33.
 Studie-Groep voor Reconstructie Problemen, 'Territoriale Maatregelen ten Opzichte van Duitsland', augustus 1944, in: Studie-Groep, *Rapporten 1ste reeks* (Londen) 62-74.
 A.Szász, 'Colijn en de "gave gulden"', in: *NEHA-jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis* (Amsterdam, 1995) 277-286.
- T**
 M.A.T. (Marie Anne Tellegen), 'De Fluitende Pelikaan', in: *Utrechtsch Studenten Weekblad Vox Studiosorum*, Lustrum-courant, 1916, no. 4, 1-2.
 J. van den Tempel, *Nederland in Londen, ervaringen en beschouwingen* (Haarlem, 1946).
 Gianni Toniolo with the assistance of Piet Clement, *Central Bank Cooperation at the Bank for International Settlements 1930-1973* (Cambridge, 2005).
 Gilbert Trausch, 'By Way of Introduction. Successes and Failures of European Integration during a Decade of Extraordinary Intensity', in: Gilbert Trausch (ed.), *Die Europäische Integration vom Schuman-Plan bis zu den Verträgen von Rom* (Baden-Baden etc., 1993) 11-17.
 Gian Trepp, *Die Bank für Internationalen Zahlungsausgleich im Zweiten Weltkrieg: Bankgeschäfte mit dem Feind. Von Hitlers Europabank zum Instrument des Marshallplans* (Zürich, 1996).
 G.T.M. Trienekens, 'Hirschfeld, Hans Max', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland I* (Den Haag, 1979) 242-244.
- V**
 W.F.V. Vanthoor en P.W.N.M. Dehing, *In de ban van de gulden en het waardevaste geld. Een terugblik op de Nederlandsche Vereeniging voor Waardevast Geld 1934-1943* (Amsterdam, 1990).
 W.F.V. Vanthoor, 'Zeventig jaar Economische Faculteit binnen de Universiteit van Amsterdam 1922-1992', in: Fase en van der Zijpp (red.), *Samenleving en economie* (1992) 1-42.
 W. Veerman, 'Inventaris van het archief van het Werkfonds 1934 (1934-1938) en de Interdepartementale Commissie Werkloosheidszorg, de Commissie Hacke ("H") (1932-1935)', in: Inventaris Nationaal Archief, 2.15.02. Archief van het Werkfonds 1934.
 Ad Verbrugge, *Tijd van onbehagen. Filosofische essays over een cultuur op drift* (Amsterdam, 2004).
 Jaap Verheul en Joost Dankers, *Tot stand gekomen met steun van... Vijftig jaar Prins Bernhard Fonds 1940-1990* (Zutphen, 1990).
 T.H.G. Verhoeven, 'Stedelijk leven in een stroomversnelling', in: R.E. de Bruin e.a. (red.), *Geschiedenis van de stad Utrecht 'Een paradijs vol weelde'* (Utrecht, 2000) 374-433.
 'Verklaring van de Nederlandse afgevaardigden in de Assemblée "ad hoc" te Straatsburg, op 10 maart 1953', in: *Jaarboek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken 1952/1953* (Den Haag, 1953).
 C.M. Verkroost, 'Thomas Mann in Amsterdam; 1955 zijn sterfjaar', in: *Amstelodamum*, jaargang 68 (maart/april 1981) 26-30.
 G.M. Verrijn Stuart, 'Enige beschouwingen over oude en nieuwe geld- en bankpolitiek', in: *De Economist*. Honderdste jaargang (Haarlem, 1952), 703-741.
 G.M. Verrijn Stuart, 'Enkele aspecten van de Duitse herstelbetalingen', in: *Internationale Spectator*, jaargang x (1956), nr. 15, 415-436.
 G.M. Verrijn Stuart 'Nabetrachting over enkele – werkelijke of vermeende – spelregels van de "klassieke gouden standaard"', in: *Bedrijf en samenleving* (Alphen aan den Rijn, 1967) 227-262.
Verslag der Handelingen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal gedurende het zittingsjaar 1952-1953.
Verslag der Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedurende het zittingsjaar 1953-1954.
Verslag der Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedurende het zittingsjaar 1954-1955.
 Gerlof Verwey, 'John Maynard Keynes en het economisch denken van onze tijd', *De Economist*, honderdste jaargang (Haarlem, 1952) 342-347.
 Anneke Visser, *Alleen bij uiterste noodzaak? De rooms-rode samenwerking en het einde van de brede basis 1948-1958* (Amsterdam, 1986).
 G. Voerman, *De geschiedschrijving van het politieke liberalisme. Biografie van de vvd en haar voorlopers* (Groningen/Den Haag, 1992).
 H. van der Voet, *Terzijde: De Hofmans-affaire* (rapport in opdracht van Bernhard) (website de Volkskrant, 2004).
 Joris J.C. Voorhoeve, *Peace, Profits and Principles, a Study of Dutch Foreign Policy* (Den Haag, 1979).
 Valérie Voss, 'Johan Willem Beyen et l'intégration de l'Europe 1952-1956', in: *Relations Internationales*, no. 106, zomer 2001, 231-245.
 C.W. de Vries, *De historische roeping van de liberale gedachte. Feestrede gehouden op 16 april 1931 bij het*

LITERATUUR

tienjarig bestaan van de Liberale Staatspartij De Vrijheidsbond (Rotterdam, Brussel, 1931).

Joh. de Vries (bezorger), *Herinneringen en dagboek van Ernst Heldring (1871-1954)* I (Groningen, 1970).

Johan de Vries (bezorger), *Herinneringen en Dagboek van Ernst Heldring (1987-1954)* II (Groningen, 1970).

Johan de Vries, *De Nederlandse economie tijdens de 20ste eeuw. Een verkenning van het meest kenmerkende* (Antwerpen/Utrecht, 1973).

Johan de Vries en Leo Webers (bezorgers), *Limperg's dagboek van zijn studiereis naar de Verenigde Staten in 1929* (Leiden/Antwerpen, 1979).

Joh. de Vries, *Geschiedenis van de Nederlandsche Bank. Vijfde deel. De Nederlandsche Bank van 1914 tot 1948. Visserings tijdvak 1914-1931* (Amsterdam, 1989).

Joh. De Vries, 'Trip, Leonardus, Jacobus Anthonius', in: J. Charité (red.), *Biografisch Woordenboek van Nederland III* (Den Haag, 1989) 596-598.

Joh. De Vries, 'Het Nederlandse financiële imperium. Schets van de geschiedenis van het Nederlandse bankwezen', in: *Bankwezen. Een geschiedenis en bronnenoverzicht* (Amsterdam, 1992) 13-56.

Joh. de Vries, *Geschiedenis van de Nederlandsche Bank. Vijfde deel. De Nederlandsche Bank van 1914-1948. Trips tijdvak 1931-1948 onderbroken door de Tweede Wereldoorlog* (Amsterdam, 1994).

Joh. de Vries, 'De Generale thesaurie in de twintigste eeuw', in: J.Th. de Smidt e.a. (red.), *Van tesorier tot thesaurier-generaal. Zes eeuwen financieel beleid in handen van een hoge Nederlandse ambtenaar* (Hilversum, 1996) 317-454.

Joh. de Vries, 'Van samenwerking tot conflict. De thesaurier-generaal mr. Dr. A. van Doorninck, 1923-1935', in: C.A. Davids e.a. (red.), *Kapitaal, ondernemerschap en beleid. Studies over economie en politiek in Nederland, Europa en Azië van 1500 tot heden* (Amsterdam, 1996).

W

W.A. Wagenaar, *De Rijksvoorlichtingsdienst. Geheimhouden, toedekken en openbaren. De rol van de Rijksvoorlichtingsdienst tussen 1945 en 1994*. Proefschrift Universiteit Leiden (Meppel, 1997).

Herman van der Wee, 'Het monetaire en economische beleid van België tijdens de Tweede Wereldoorlog: een macro of een micro-verhaal?'. Lezing in De Nederlandsche Bank, 18 september 2000.

W.H. Weenink, 'Den Haag was in mei 1948 het centrum van Europa', in: *NRC Handelsblad*, 5 mei 1988.

W.H. Weenink, 'De kroon op het werk van oud-minister Beyen', in: *NRC Handelsblad*, 1 juni 1988.

W.H. Weenink, 'Als slechte dienaar afgedankt', in: *NRC Handelsblad*, 15 december 2004.

M. Weisglas, *Benelux. Van nabuurstaten tot uniepartners* (Amsterdam/Brussel, 1949).

Emile Wennekes, 'Coenen, Johannes Meinardus (1824-1899)', in: J. Bosmans e.a. (red.), *Biografische Woordenboek van Nederland V* (Den Haag, 2001) 69-70.

Wim Wennekes, *De aartsvaders*, 8ste druk, (Amsterdam, 2000).

D.C.J. van der Werf, *Banken, bankiers en hun fusies. Het ontstaan van de Algemene Bank Nederland en de Amsterdam-Rotterdam Bank, een studie in fusiegedrag over de periode 1950-1964* (Amsterdam, 1999).

Douwe C.J. van der Werf, 'The Two Dutch Bank Mergers of 1964: the Creations of Algemene Bank Nederland and Amsterdam-Rotterdam Bank', in: *Financial History Review*, volume 6, part 1, april 1999, 67-83.

J. van Weringh, 'Bonger, Willem Adriaan', in: J. Charité (red.), *Biografisch woordenboek van Nederland I* (Den Haag, 1979) 70-71.

H.L. Wesseling, 'Frankrijk en Nederland: een moeizame relatie', in: H.L. Wesseling, *Oorlog lost nooit iets op. Opstellen over Europese geschiedenis* (Amsterdam, 1993) 217-232.

H.L. Wesseling, 'De terugkeer van De Gaulle', in: H.L. Wesseling, *Oorlog lost nooit iets op. Opstellen over Europese Geschiedenis* (Amsterdam, 1993) 238-250.

H.L. Wesseling, 'De eeuw van Azië', in: *NRC Handelsblad*, 13 januari 2000.

Wetten van het letterkundig gezelschap Mentor (Utrecht, 1882).

Cees Wiebes en Bert Zeeman, 'Neerlands diplomaat in bange dagen. Jan Herman van Roijen (1946)', in: Hellema e.a. (red.), *De Nederlandse ministers van Buitenlandse Zaken in de twintigste eeuw. Vijfde jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek in de twintigste eeuw* (Den Haag, 1999) 152-163.

Friso Wielenga, *Van vijand tot bondgenoot Nederland en Duitsland na 1945* (Amsterdam, 1999).

W.J. Wieringa en R. Zijp, 'Het Werkfonds 1934', in: P.W. Klein en G.J. Borger (red.), *De jaren dertig. Aspecten van crisis en werkloosheid. Verslag congres technische Hogeschool te Enschede van 15 en 16 april 1977* (Amsterdam, 1977) 130-141.

H.P.L. Wiessing, *Bewegend Portret, Levensherinneringen* (Amsterdam, 1960).

Charles Wilson, *The History of Unilever, A Study in Economic Growth and Social Change*, volume II (Londen, 1954).

Charles Wilson, *The History of Unilever. A Study in Economic Growth and Social Change*, volume III (Londen, 1970).

Charles Wilson, H. Baudet, *Unilever in de tweede industriële revolutie 1945-1965; fotomechanische herdruk* ('s-Hertogenbosch, 1984).

W.O. de Wit, 'Radio tussen verzuiling en individuali-

LITERATUUR

sering', in: J.W. Schot e.a. (red.), *Techniek in Nederland in de twintigste eeuw, v. Transport Communicatie* (Zutphen, 2002) 203-229.

W.O. de Wit, 'Communicatie in Nederland in de twintigste eeuw: tendensen en patronen', in: J.W. Schot e.a. (red.), *Techniek in Nederland, v. Transport Communicatie* (Zutphen, 2002), 277-282.

Sam de Wolff, *Voor het land van belofte. Een terugblik op mijn leven* (Bussum 1954).

Ben Wubs, *Unilevers oorlogsvoorbereidingen*, bijdrage voor het Colloquium Oorlog en Economie van SOMA in Brussel op 28 en 29 november 2002.

'Who's Who in the Bank: John William Beyen', in: *International Bank Notes*, 5 september 1947, 3.

Huub Wijffjes, 'Het radiotijdperk, 1919-1960', in: Huub Wijffjes (redactie) met medewerking van Eric Smulders, *Omroep in Nederland. Vijfenzeventig jaar medium en maatschappij, 1919-1994* (Zwolle, 1994) 40-75.

D.J. Wijmer, M.H. des Tombe en G.P. de Vries, *Inventaris van het archief van de Rotterdamsche Bank n.v., van 1911-1947 Rotterdamsche Bankvereniging n.v., en van gedeponeerde archiefbescheiden afkomstig van door de Rotterdamsche Bank overgenomen instellingen (1765) 1863-1964 (1987)* (Amsterdam, ABN AMRO Historisch Archief).

Harry van Wijnen, *De Prins-Gemaal. Vogelvrij en gekooid* (Amsterdam, 1992).

Harry van Wijnen, *De macht van de kroon* (Amsterdam, 2000) 90.

Y

Hugo Young, *This Blessed Plot. Britain and Europe from Churchill to Blair* (Londen, 1998).

Z

J.L. van Zanden, *De dans om de gouden standaard. Economische beleid in de depressie van de jaren dertig* (Amsterdam, 1988).

Jan Luiten van Zanden, *Een klein land in de 20e eeuw. Economische geschiedenis van Nederland 1914-1995* (Utrecht, 1997).

Jan Luiten van Zanden en Roland Uittenbogaard, 'Expansie, internationalisering en concentratie 1950-1990', in: Johan de Vries, Wim Vroom en Ton de Graaf (red.), *Wereldwijd Bankieren* (Amsterdam, 1999) 335-392.

Bert Zeeman, 'Jurist of diplomaat? Eelco Nicolaas van Kleffens (1939-1946)', in: Duco Hellema, Bert Zeeman en Bert van der Zwan (red.), *De Nederlandse ministers van Buitenlandse Zaken in de twintigste eeuw. Vijfde jaarboek voor de geschiedenis van de Nederlandse buitenlandse politiek in de twintigste eeuw* (Den Haag, 1999) 138-151.

L.J. Zimmerman, 'Sam de Wolff', in: *Maandschrift Economie*, 60 (1986) 334-340.

A.F. van Zweeden, 'Schetsen uit de geschiedenis van de Rotterdamsche Bank', in: *1963-1968, Honderdste jaarverslag* (Rotterdam, 1963), 22-51.

'Zwischen Königin und Rasputin', in: *Der Spiegel*, 13 juni 1965, 31-36.

Jelle Zijlstra, *Per slot van rekening, memoires* (Amsterdam/Antwerpen, 1992).